

(221 4.)

VOORLOOPIG VERSLAG.

Bij het afdelingsonderzoek spraken verscheidene leden hunne ingenomenheid uit met het feit, dat de Regeering bereid blijkt, waar noodig, partieele herziening van het Burgerlijk Wetboek ter hand te nemen. Waar eene algemeene herziening voorshands zoo niet uitgesloten, dan toch aan velerlei moeilijkheden onderhevig is, hoopten zij, dat de Regeering op dezen weg zou voortgaan en ook ten aanzien van andere gedeelten van het Wetboek wijzigingen zou voorstellen, welker urgentie meer en meer was gebleken.

Vele leden juichten de indiening van het wetsontwerp vooral toe, omdat het door vermindering van noodloze formaliteiten het sluiten van huwelijken bespoedigt en aldus de strekking heeft aan onwettige samenleving een einde te maken.

Gevraagd werd of deskundigen, als ambtenaren van het openbaar ministerie en ambtenaren van den burgerlijken stand, omtrent dit wetsontwerp zijn gehoord.

Artikel 3.

Art. 24 Burgerlijk Wetboek.

Sommige leden drongen er op aan, den term „de bewaarders der registers van den burgerlijken stand” in het artikel niet te handhaven. Aangezien nergens is bepaald dat er zoodanige „bewaarders” behooren te zijn, mist de titulatuur goeden grond, en bovendien is zij minder gewenscht met het oog op de toepassing van art. 149 der Gemeentewet, waarin wordt bepaald, dat de verdeeling van de werkzaamheden tusschen de verschillende ambtenaren van den burgerlijken stand door den Raad wordt geregeld. Aan de functie van bewaarder der registers behoort niet te worden verbonden de bevoegdheid tot het geven van uittreksels. Dit noodzaakt tot regelingen als die van de Amsterdamsche verordening, volgens welke alle ambtenaren van den burgerlijken stand — in strijd met de werkelijkheid — als bewaarders der registers worden aangesteld, ten einde uittreksels te kunnen afgeven voor de vóltrekking van het kerkelijk huwelijk. Aan het bezwaar is te gemoet te komen door de aangehaalde woorden te vervangen door: „de daartoe aangewezen ambtenaren van den burgerlijken stand”.

Voorts zoude de bevoegdheid tot afgifte van authentieke uittreksels uit de registers ook kunnen worden gegeven aan de griffiers bij de arrondissements-rechtbanken en schijnt het aanbeveling te verdienen het artikel ook toepasselijk te doen zijn op de afschriften der stukken, die ingevolge art. 23 van het Burgerlijk Wetboek aan de registers zijn gehecht. Men wees hierbij op in het buitenland gelichte geboorte-akten; is zulk eene akte aan de registers gehecht, dan behoort men daarvan een authentiek afschrift te kunnen verkrijgen.

Eenige leden, die zich zeer goed konden vereenigen met de wijziging, waardoor het boven twijfel komt te staan, dat legalisatie geen vereischte is voor de authenticiteit der uittreksels, meenden dat de woorden „wanneer zij met de registers overeenstemmen” evenzoo behoorden te vervallen. Daar toch de uittreksels geloof verdienen totdat de valsheid zal zijn beweerd, is voor deze tusschenvoeging geen plaats: overeenstemming wordt aangenomen zoolang de valsheid niet wordt geopperd.

Artikel 4.

Art. 29 Burgerlijk Wetboek.

Terwijl men, wat de gelijkstelling van feestdagen met den Zondag aangaat, verwees naar het Voorloopig Verslag betreffende het wetsontwerp n°. 220 dezer zitting, waarin dit onderwerp meer algemeen wordt behandeld, maakten sommigen de opmerking dat, zoo het hier voorgesteld artikel aldus wordt aangenomen, art. 149, voorlaatste lid, der Gemeentewet wijziging zal behoeven. Nu de Nieuwjaarsdag en des Konings verjaardag in art. 29 van het Burgerlijk Wetboek met den Zondag worden gelijkgesteld, schijnt ook aan art. 149 der Gemeentewet uitbreiding te moeten worden gegeven. Thans spreekt dit artikel

van Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen; bedoeld wetsontwerp n°. 220, waarin de Nieuwjaarsdag en des Konings verjaardag niet zijn opgenomen, zal waarschijnlijk op dat artikel van toepassing zijn, zoodat op beide genoemde dagen de bureau's van den burgerlijken stand op de gewone uren geopend zullen moeten zijn. Wil men hierin geen verandering brengen, dan is er geen reden die dagen voor de aangiften niet mede te rekenen.

Sommige leden drongen er op aan, van deze gelegenheid gebruik te maken om de verplichte tegenwoordigheid van twee getuigen in art. 29 te doen vervallen. Deze verplichting veroorzaakt noodeloos kosten. Aan de medewerking dezer getuigen, die den aangever soms geheel onbekend zijn, is veelal niet de geringste waarde te hechten.

Nu in het hier behandelde wetsontwerp, ook waar het geheel nieuw geredigeerde artikelen betreft, de oude wetsstijl is behouden, is er geen reden in art. 29 niet te blijven lezen „zullen de aangiften van geboorte moeten worden gedaan”.

Art. 40 Burgerlijk Wetboek.

Tot vereenvoudiging van den arbeid van de ambtenaren van den burgerlijken stand drong men er op aan, art. 40, lid 2, in dier voege te wijzigen, dat de huwelijksaangiften, in geschrifte gedaan, niet meer behoeven te worden overgeschreven. Het betreft hier overbodig werk, noodeloos vooral als de aangifte meer bevat dan vereischt wordt. Het schijnt voldoende, zoo in eene akte van huwelijksaangifte van het geschrift melding wordt gemaakt; men verwees naar het in art. 48, 2°, bepaalde in zake de inschrijving van echtscheidingen.

Artikel 6.

Art. 41 Burgerlijk Wetboek.

De strekking van de ten aanzien van dit artikel voorgestelde wijziging was sommigen leden niet duidelijk. Zij is blijkens de Memorie van Toelichting ingediend uit een doelmatigheidsoogpunt. Men meende echter, dat bij huwelijksafkondigingen in meer dan ééne plaats reeds thans wordt gehandeld, als in de toelichting voor de toekomst geschetst wordt, en men zag gaarne nader aangetoond in welk opzicht de wijziging noodig is voor een doelmatigen gang van zaken.

Artikel 9.

Art. 45 Burgerlijk Wetboek.

Er werd in overweging gegeven, in de huwelijksakte eveneens te doen vermelden: de dagteekening van geboorte der gehuwden en eventueel de data van overlijden van vorige echtgenooten en van ouders, die, waren zij in leven, toestemming hadden moeten geven.

Artikel 10.

Art. 54 Burgerlijk Wetboek.

Terwijl men er vrij algemeen mede instemde, dat de in art. 54, lid 1, genoemde gestichtshoofden niet moeten worden gedwongen persoonlijk te verschijnen tot het doen van aangifte van een sterfgeval, betwijfelden sommige leden toch, of het eerste lid geheel kan vervallen, nu eene verplichting tot het doen van eene aangifte van overlijden nergens in het wetboek wordt opgelegd. Zal althans niet moeten worden bepaald, dat afschriften van de in de bijzondere registers opgenomen akten aan den ambtenaar van den burgerlijken stand moeten worden gezonden? Aldus zouden ook moeilijkheden worden voorkomen als later nasporingen moeten worden gedaan omtrent het overlijden der in de gestichten gestorven personen. Men begreep trouwens niet in welk verband de thans overblijvende bepaling staat met de voorschriften betreffende den burgerlijken stand, indien geen aanvulling als hier aangegeven wordt aangebracht. Hetgeen naar het voorstel der Regeering van het artikel overblijft schijnt in de vijfde afdeling van den derden titel van het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek niet thuis te behooren.

Hierbij merkte men nog op, dat dit voorstel eene geheel andere richting inslaat, dan de bij Koninklijk besluit van 28 Februari 1880 ingestelde Staatscommissie in haar verslag van

1886 verkoos; deze wenschte het tweede lid te doen vervallen en behield uitdrukkelijk de verplichting van de gestichtshoofden tot het doen van aangifte (zie art. 47 van het ontwerp der Staatscommissie).

Sommige leden hadden tegen de in 's Ministers voorstel gehandhaafde bepaling dit bezwaar, dat aldus behouden blijven op verschillende wijze bijgehouden registers, welke onnoodig voor tal van personen, als familieleden van den gestorvene, minder aangename bijzonderheden inhouden. Anderzijds werd de bepaling, als een middel van controle op de gestichtshoofden, verdedigd.

Artikel 11.

Art. 107 Burgerlijk Wetboek.

De bepaling, dat het in art. 107 bedoeld geschrift aangeplakt moet blijven tot na de voltrekking van het huwelijk, houdt, naar men opmerkte, geen rekening met het feit, dat aan vele plannen om te huwen om verschillende redenen geen uitvoering wordt gegeven. Derhalve zal deze bepaling wijziging behoeven.

Sommige leden maakten voorts bezwaar tegen den uitgebreiden inhoud, welken ingevolge 's Ministers voorstel bedoeld geschrift zal moeten bevatten. Zij waren van oordeel, dat deze inhoud voor een groot deel overtollig is en slechts kan strekken tot onnoodige vermeerdering van werk, terwijl de bekendmaking van het huwelijk daardoor aan duidelijkheid niet wint. Vermelding van namen en voornamen en desnoods van de woonplaats kwam dezen leden voldoende voor.

Andere leden konden zich met dit bezwaar niet vereenigen en verklaarden zich voor de bekendmaking op de wijze als door de Regeering is voorgesteld.

Artikel 17.

Art. 126 Burgerlijk Wetboek.

Sommige leden achtten de aanvulling van den 2den zin onder 2°. niet geheel juist en ook uit het oogpunt van wets-elegantie af te keuren. In het artikel wordt eene opsomming gegeven van de stukken, welke de ambtenaar van den burgerlijken stand zich doet ter hand stellen alvorens tot de voltrekking des huwelijks over te gaan. Zoo wordt onder 2°. genoemd eene authentieke akte, houdende de vereischte toestemmingen. Nu de mogelijkheid wordt geopend de toestemming voor den ambtenaar van den burgerlijken stand te geven, behoort eenvoudig de eerste zin onder 2°. te worden aangevuld in dier voege, dat of eene authentieke akte of eene akte, door een ambtenaar van den burgerlijken stand opgemaakt, zal zijn ter hand te stellen. Eene dergelijke redactie zou in het artikel passen: het is onjuist de aanvulling te doen geschieden door uitbreiding van den reeds niet fraaien tusschenzin, waarin bepaald wordt, dat de toestemming ook bij de huwelijksakte kan worden gegeven.

Andere leden meenden echter uit de door den Minister gekozen redactie te moeten opmaken, dat van de akte van toestemming, door den ambtenaar van den burgerlijken stand opgemaakt, geen afschrift behoeft te worden gemaakt en overgelegd. Dit zou dan ook volkomen juist zijn voor het geval dat het huwelijk in dezelfde gemeente wordt voltrokken, waar deze toestemming gegeven is. Het is evenmin gebruikelijk van eene gedane arkonting in dezelfde gemeente een uittreksel der akte van arkonting over te leggen. Sommigen dezer leden zouden trouwens dit beginsel verder willen zien doorgevoerd. Het zou tot vereenvoudiging en besparing van kosten leiden, indien het bepaalde in art. 126 onder 1° werd beperkt in dien zin, dat slechts geboorte-akten behoeven te worden overgelegd van de aanstaande echtgenooten, die geboren zijn buiten de gemeente waar het huwelijk zal worden voltrokken. Hetzelfde geldt voor de bewijzen van overlijden, bedoeld onder 4°. en 5°. van het artikel. De ambtenaar van den burgerlijken stand kan zich zonder veel moeite van een en ander overtuigen in de onder hem berustende registers. Als maatregel van orde zou kunnen worden voorgeschreven een staat van gegevens omtrent de aanstaande echtgenooten, geput uit de registers, welke de ambtenaar van den burgerlijken stand onder

eigen berusting heeft, en welke staat, gevoegd bij de overige huwelijksstukken, zou kunnen dienen ter vergemakkelijking van de verificatie der registers door het openbaar ministerie.

De vraag werd gedaan, op welke wijze blijk moet worden gegeven van intrekking eener toestemming, zoowel waar deze bij notarieele akte is verleden, als waar zij is gegeven voor den ambtenaar van den burgerlijken stand.

Artikel 19.

Art. 130 Burgerlijk Wetboek.

Sommige leden achtten het minder juist, dat de bevoegdheid tot het verlenen van dispensatie, bedoeld in het nieuwe tweede lid, wordt toegekend aan het openbaar ministerie bij de arrondissementsrechtbank, binnen welker rechtsgebied het huwelijk zal worden voltrokken. Niet alleen is het eenigszins vreemd, dat de bevoegdheid hier wordt afhankelijk gesteld van een toekomstig feit, doch het verdient aanbeveling die bevoegdheid te geven aan het openbaar ministerie bij de arrondissementsrechtbank, binnen welker rechtsgebied de huwelijksaangifte is geschied, ook om te voorkomen, dat bij verandering van het voornemen om in eene bepaalde gemeente het huwelijk te doen voltrekken, opnieuw dispensatie noodig is.

Andere leden zagen hierin evenwel geen reden, aan het voorstel van de Regeering niet de voorkeur te schenken.

Door verscheidene leden werd de opmerking gemaakt, dat de nieuwe bepaling geen rekening houdt met den eisch van publiciteit. Stuiting van huwelijken wordt ten zeerste belemmerd, veelal onmogelijk gemaakt. Van dispensatie van arkonting zal in elk geval openbare kennisgeving behooren te worden gedaan met vermelding van het tijdstip, waarop het huwelijk is voltrokken.

Ook moet, naar men meende, worden bepaald, dat een afschrift van de akte van dispensatie wordt gezonden aan den ambtenaar van den burgerlijken stand. Men drong er op aan dit kosteloos te doen geschieden.

Art. 131 Burgerlijk Wetboek.

Aanbevolen werd in dit artikel eene wijziging aan te brengen, zoodat met twee getuigen zou kunnen worden volstaan. Men wees hierbij op de te dien aanzien o.a. in Duitschland en Zwitserland bestaande bepalingen. In den arbeidersstand worden getuigen veelal voor hunne bemoeiingen betaald. Zonder schade kunnen deze onkosten worden verminderd.

Artikel 21.

Art. 2 wet van 23 April 1879 (*Staatsblad* n°. 72).

Opgemerkt werd, dat, nu de wijziging van art. 2 van even-gemelde wet ten doel heeft de kostelooze afgifte uit te breiden tot de „gegevens” bedoeld in art. 41 en tot het „geschrift” bedoeld in art. 107 van het Burgerlijk Wetboek, genoemd artikel onder *b* wellicht nadere wijziging behoeft, wijl het slechts spreekt van „afschriften en uittreksels”, welke uitdrukking niet geheel past voor de in de artikelen 41 en 107 bedoelde stukken.

Voorts drongen eenige leden er op aan, van deze gelegenheid gebruik te maken om art. 2 onder *a* te wijzigen in dier voege, dat de afschriften of uittreksels, welke onmiddellijk na het sluiten van het huwelijk worden afgegeven ten behoeve van het kerkelijk huwelijk, vrij zijn van het daar bedoeld recht.

Ten slotte maakte men de opmerking, dat de beweegreden van het wetsontwerp geenszins voldoet aan de aan eene beweegreden te stellen eischen. In plaats van doel en strekking van het wetsontwerp aan te geven, deelt zij eenvoudig mede welke wettelijke bepalingen men wenscht te wijzigen.

Aldus vastgesteld den 6den Februari 1913.

DRUCKER.
DE JONGH.
VAN ASCH VAN WIJCK.
DE MONTÉ VER LOREN.
VAN BEST.